

Architecture Week 2009: potíže nejen se skloňováním

Author: Radomíra Sedláková | Published: 13.10.2009

Tématem 3. ročníku Týdne s architekturou (tedy Architecture week) v Praze bylo Město a voda. Asi i proto se hlavní prostor pro většinu jeho akcí přesunul z objektů Národní galerie v Praze do výstavní síně vskutku nad vodou, tedy do Mánesa. Sem bylo možno téměř dva týdny přicházet na výstavy, přednášky a diskuse, občas také na večírek (i když těch bylo letos podstatně méně než v letech dřívějších; program byl skutečně víc orientován na veřejnost). A protože Mánes přece jen není příliš prostorný, občas se některá akce konala jinde - výstava mladé francouzské architektury Désirama ve Veletržním paláci, mladý slovenský design v Slovenském kulturním středisku, bulharská architektura v pražském kulturním středisku mateřské země, některé přednášky byly v Goethe Institutu, jedna v sídle zastoupení Valonsko-Brusel v Praze...

Oproti předchozím letům přibyla do programu jedna novinka - vycházky za pražskou architekturou, včetně vyjížděk lodí, a díky soutěži Stavba roku také dny otevřených dveří na některých stavbách. K celé akci vyšel opět veliký katalog, tentokrát dokonce dvoudílný, v němž jsou zachyceny všechny hlavní momenty letošního ročníku a připomenuty jsou i ročníky minulé.

Ambice až přílišné

Architecture week si zarputile drží anglický název, který se mimo jiné v češtině velmi špatně skloňuje (dále proto jen AW) - a už tato formální neohrabanost jakoby určuje jeho problémy. AW chce být festivalem moderní a současné architektury, který „představuje odborné i laické veřejnosti českou a světovou architekturu poutavou formou prostřednictvím různých akcí, aktivit a prezentací. Projekt má za úkol podporovat zájem o architekturu, především na základě vlastních dojmů, prožitků a zkušeností. Akce má mimo jiné také komplexně podpořit i další urbanistický rozvoj města Prahy, propagovat českou architekturu, seznamovat veřejnost s vizemi budoucího vývoje a plánování. Přiblížit veřejnosti architekturu prostřednictvím kultury a umění, architektonických procházek, diskuzí či návštěv obvykle nepřístupných budov, nahlédnutí do architektonických studií, přednášek, filmových projekcí nebo prezentací architektury zahraniční. Projekt bude příležitostí pro lidi různého věku objevovat, bavit se a zlepšit své poznatky o architektuře.“ Proklamace velkorysá, hodně slibující. Její naplnění ovšem zatím jen částečné.

Zatím bez hvězd

Světová architektura se do Prahy a na AW dostává jen omezeně a výjimečně, její velké osobnosti Prahu míjejí (čímž nikterak nechci snižovat význam těch, kdo přijíždějí a své zkušenosti tu sdělují). S českou architekturou je to ještě složitější. Přednášky, na nichž by svou tvorbu prezentovaly významné osobnosti domácí architektonické scény, se na AW nekonají, i na výstavě s názvem Archworks se takoví tvůrci objevují jen výjimečně. Navíc - tady jde především o modely, většinou velkých developerských projektů, o kvalitu architektury se moc nediskutuje (tady je deficit AW nejviditelnější a nebolavější). Jen málo nebo nedokonale jsou využity i jiné možnosti. Návštěvy obvykle nepřístupných budov byly letos poprvé, ale organizoval je někdo jiný, nahlédnutí do architektonických studií se nekoná (to spíše do designových prodejně-prezentačních síní). A tematické procházky nebyly vedeny architekty, kteří by své stavby představovali „in situ“, ale průvodci Pražské informační služby (ale velký dík jim).

Hledání cest

AW ví, co chce, ale nějak váhá v tom, jak toho dosáhnout. Možná je problém zakotven už v okamžiku a

situaci jeho zrodu. Nevznikl totiž z potřeby architektů, ani milovníků architektury, ani jako přenos zahraničních zkušeností do Prahy (dny architektury třeba v Berlíně nebo v Londýně, to jsou skutečně události evropského formátu). Český AW má spíše komerční bázi a architektky se jaksí následně snaží přilákat. Zatím s úspěchy nepřilíživými. Zahraniční architektské hvězdy zatím nepřijíždějí (loni tu sice byla Eva Jiřičná, ale tu si pro sebe obsadili pražští Britové a pro veřejnost se žádné vystoupení nekonalo), byť občas se něco povede - AW navázal dobré kontakty s několika velvyslanectvími v Praze a ta v rámci svých kulturních aktivit na AW „vlastní“ architektky a jejich výstavy pozvou. Díky tomu AW sice nenabízí hvězdy, ale přec jen zajímavé osobnosti a přitažlivá témata, byť občas za cenu spojení s prezentací nějaké, obvykle designérské společnosti.

Čeští architekti se drží v ústraní. Jejich profesní komora se k AW moc nehlásí, z jednotlivých profesních spolků se akci rovněž ohlasu dostává jen omezeně. Což je asi ten největší problém, jehož kořeny ale znají asi právě jenom v těchto institucích.

AW a Praha: zatím nefungující spojení

Praha AW nežije, ostatně mimo budovu Mánesu bylo těžké najít nějaké výraznější upoutávky na akci. Konečně i přehled každodenních programů mimo tištěný program a mimo webové (ovšem neaktualizované) stránky AW také ne. Nějaká speciální tiskovina se neobjevila... Je to jen těžko pochopitelné, možná si AW vzal - v relaci k Praze - příliš velké sousto. Když se totiž letos na jaře konala stejná akce v regionálním měřítku, a to v Ostravě, tak jí toto město bylo skutečně plné včetně panelů, které označovaly významné stavby města, včetně architektonické mapy města. V Praze byl k dispozici - v Mánesu a na místech dalších akcí - program a potom vyšel už zmíněný katalog. Ovšem ten byl a je silně nedostatkovým zbožím; nelze ho koupit, je určen jen k reprezentaci organizátorů.

Prostor k zlepšování

I přes tyto výhrady však nutno konstatovat, že na AW letos bylo co a koho poslouchat - třeba přednášky Damiana Prelovšeka o Oscaru Niemeyerovi a o Josipu Plečnikovi, přednášku hlavního architekta Moskvy Alexandra Kuzmina o územním plánu ruské metropolole, přednáška Stellina Fryxela o zeleném švédském obytném souboru Hamarby. Ojedinělý byl konečně i Den slovenské architektury a určitě zajímavý půlden věnovaný pražskému územnímu plánu. Skvělé bylo, že se podařilo do Prahy přivést model projektu nádraží Vídeň - střed (byť mu kromě návštěvníků Mánesa v Praze nikdo nevěnoval větší pozornost).

Počty návštěvníků přednášek nebyly vysoké, jen zřídka se přiblížily stovce, spíš byly někde pod padesáti, ovšem na výstavě v Mánesu stále někdo byl. A vlastně je to všechno docela prima - do rutiny má AW hodně daleko, naopak ke zlepšování a dotváření stále obrovské možnosti.

Foto - Expozice Arch Works 2009

13.10.2009 08:58, Radomíra Sedláková